

N:o 82.

Af herr O. A. Brodin, om beviljande af ett extra anslag å 15,000 kronor till resestipendier åt personer, som egna sig åt handelsverksamhet i aflägsnare länder.

Under senare riksdagen 1887 och under 1888 års riksdag tog jag mig friheten att väcka en motion om,

»att Riksdagen måtte bevilja och ställa till Kongl. Maj:ts förfogande ett extra anslag af 15,000 kronor, att utgå till 5 resestipendier för unge män, som egnat sig åt handel och hvilka i aflägsnare länder önska vidare utbilda sig i yrket.»

Statsutskottet vid 1888 års riksdag ansåg sig icke kunna tillstyrka denna min motion, emedan det tillstyrkt Kongl. Maj:ts förslag, »att ett anslag af 20,000 kronor anvisas att af Kongl. Maj:t användas för att åt alster af svensk industri och svenska näringar bereda afsättning i främmande länder».

Riksdagens beslut blef äfven i öfverensstämmelse med statsutskottets hemställan.

Då denna fråga behandlades i Riksdagen, syntes ganska stora sympatier för min motions syfte förefinnas i båda kamrarne, hvilket äfven visade sig derigenom, att, oaktadt statsutskottets afstyrkande, votering begärdes i båda kamrarne och utföll i Första kammaren med 56 ja mot 34 nej och i Andra kammaren med 99 ja mot 80 nej.

Med hänsyn till utgången af dessa voteringar har jag, lifligt öfvertygad som jag är om nyttan och nödvändigheten af min motions syfte, icke kunnat underlåta att äfven nu framkomma med samma motion.

Såsom bekant är, har Kongl. Maj:t af ofvan omförmälda 20,000 kronor anslagit 15,000 kronor till en reseagent, för att under ett år

utresa till Indien, Kina och Australien, men dessa 15,000 kronor hafva emellertid icke ansetts till fyllest för ändamålet, utan måste ytterligare medel tillskjutas.

Att på detta vis utsända en reseagent kan hafva sin nytta med sig, då industriidkare och köpmän derigenom kunna få underrättelse om, hvilka produkter af svensk tillverkning äro möjliga att afsätta i de olika länderna, samt de olika modeller och mönster m. m., som äro begärligast på olika platser. Resultatet af en sådan resa torde dock antagligen inskränka sig till dylika upplysningars meddelande, då det är föga troligt att, med nuvarande utvecklade konkurrens i handeln, sagde agent skall kunna göra några direkta försäljningar till sådana pris, som lemna producenten en skälig behållning.

För att icke kostnaden för dylika agents utsändande skall vara bortkastad, måste sålunda andra personer komma efter, som, begagnande sig af reseagentens upplysningar, bosätta sig på olika platser för att studera landets språk, handelslagstiftning m. m., helst under praktiskt utföfvande af handelsyrket genom konditionering hos utländska firmor — allt detta med syftemål att erhålla bästa möjliga utbildning för yrket, så att de med utsigt till framgång kunna sjelfva etablera sig som köpmän eller agenter och derigenom bidra till svenska produkters och industrialsters införande på aflägsna marknader.

För att kunna genomföra här ofvan framställda önskningsmål, torde vara nödigt att unge män, som, i besittning af erforderlig underbyggnad och språkkunskap, egnat sig åt handeln, och under denna sin verksamhet visat lofvande anlag för yrket samt en hedrande vandel, sättas i tillfälle att resa till aflägsnare länder för att utbildas på sätt här ofvan blifvit anfördt. Då dylika unge män i allmänhet äro för medellöse för att kunna bekosta sig resa och uppehälle, tills de blifvit så förtrogna med språk och förhållanden, att de sjelfve kunna förtjena sitt uppehälle, är det nödvändigt, att staten lemna understöd i form af stipendier.

Då åratals måste förgå, innan ifrågavarande unge män blifva så utbildade, att de genom sin verksamhet kunna gagna de svenska näringarna och på så sätt godtgöra det understöd de erhållit, men den svenska industrien är i största behof af att få afsätta sina produkter till aflägsnare länders konsumenter, utan att tvingas anlita tyska eller engelska köpmanshus såsom mellanhänder, torde ett antagande af principen, att staten bör lemna stipendier för sagda ändamål, icke utan stora olägenheter böra vidare uppskjutas.

Med stöd af hvad jag nu haft äran anföra och åberopande af den motivering, jag anfört i förut lemnade motion n:o 56 vid 1887 års senare riksdag samt i motion n:o 143 vid 1888 års riksdag, tager jag mig friheten vördsamt föreslå,

att Riksdagen måtte, förutom af Kongl. Maj:t under sjette hufvudtiteln begärda anslag af 20,000 kronor för att »åt svensk industri och svenska näringar bereda afsättning i främmande länder», bevilja och ställa till Kongl. Maj:ts förfogande ett extra anslag af 15,000 kronor, att utgå 1890 till 5 rekestipendier för unge män, som egnat sig åt handel och hvilka i af-lägsnare länder önska vidare utbilda sig i yrket.

Stockholm den 26 januari 1889.

O. A. Brodin.